

ЗАСОБИ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ФОРМІ ДІЗНАННЯ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

MEANS OF COLLECTING EVIDENCE DURING PRE-JUDICIAL INVESTIGATION IN THE FORM OF INQUIRY: CURRENT PROBLEMS OF THEORY AND PRACTICE

Баранець В.А., аспірант відділу докторантури та адюнктури
Національна академія внутрішніх справ

У статті розглянуто особливості та деякі проблемні питання щодо процесуальних дій, які уповноважений здійснювати дізнавач з метою отримання доказів під час розслідування кримінальних проступків. Констатовано, що основними засобами формування доказової бази у таких розслідуваннях є з одного боку слідчі (розшукові) дії, проведення яких можливе під час досудового розслідування у будь-якій формі, а з іншого – процесуальні дії, передбачені законодавцем саме для розслідування у формі дізнання. Зроблено висновок про те, що найчастіше на практиці проблеми виникають саме щодо доказів, отриманих в результаті проведення цих специфічних для дізнання процесуальних засобів. З'ясовано, що найчастіше фіксують ускладнення щодо таких заходів, як відібрання пояснень, медичне освідчення, отримання висновку спеціаліста. Порушення процедури проведення та фіксації результатів цих процесуальних дій, які мають місце під час досудового розслідування кримінальних проступків, призводять до визнання здобутих доказів недопустимими. Встановлено, що здебільшого зазначені проблеми зумовлені невизначеністю низки положень КПК України, окремі з яких потребують внесення змін та доповнень, так як у кримінальному процесуальному законодавстві не закріплена чітка процедура проведення та фіксації специфічних для дізнання процесуальних дій. Акцентовано на необхідності узгодження положень ст. 40-1, 214 і ст. 300 КПК України щодо засобів збирання доказів у провадженнях про кримінальні проступки. Узагальнено позиції вчених щодо шляхів вирішення згаданих проблемних питань, у тому числі пропозиції щодо удосконалення норм кримінального процесуального законодавства. Зазначено, що під час збору доказів в процесі дізнання також виникають ускладнення, в цілому характерні для досудових розслідувань будь-якої форми, зокрема в частині правомірності обшуків, пов'язаних із проникненням у житло чи інше володіння осіб. Вказується, що шляхом до розв'язання зазначених проблем є обґрунтоване та виважене внесення змін та доповнень до кримінального процесуального законодавства, зокрема з метою узгодження положень ст. 40-1, 214, 300 КПК України.

Ключові слова: кримінальний проступок, дізнання, докази, доказування, слідча (розшукова) дія, дізнавач, процесуальна дія, розслідування кримінальних проступків.

The article examines the peculiarities and some problematic issues regarding the procedural actions that the investigator is authorized to carry out in order to obtain evidence during the investigation of criminal misdemeanours. It was established that the main means of forming the evidence base in such investigations are, on the one hand, investigative (search) actions, which can be carried out during a pre-trial investigation in any form, and on the other hand, procedural actions provided by the legislator specifically for investigations in the form of inquiries. It was concluded that most often in practice problems arise precisely in relation to the evidence obtained as a result of conducting these procedural means specific for inquiry. It was found out that complications are most often recorded regarding such measures as accepting a statement, medical examination, obtaining a specialist's opinion. Violation of the procedure for conducting and recording the results of these procedural actions, which take place during the pre-trial investigation of criminal misdemeanours, lead to the declaration of the obtained evidence as inadmissible. It has been established that most of the mentioned problems are caused by the uncertainty of a number of provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine, some of which require amendments and additions, since the criminal procedural legislation does not establish a clear procedure for conducting and recording specific procedural actions for inquiry. Emphasis is placed on the need to harmonize the provisions of Art. 40-1, 214 and Art. 300 of the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding means of gathering evidence in criminal misdemeanour proceedings. The author summarized positions of scientists regarding ways to solve the mentioned problematic issues, including proposals for improving the norms of criminal procedural legislation. It is noted that during the collection of evidence in the process of investigation, complications also arise, which are generally typical for pre-trial investigations of any form, in particular, in terms of the legality of searches related to breaking into homes or other ownership of persons. It is indicated that the way to solve the mentioned problems is justified and balanced introduction of changes and additions to the criminal procedural legislation, in particular with the aim of harmonizing the provisions of Art. 40-1, 214, 300 of the Criminal Procedure Code of Ukraine.

Key words: criminal misdemeanour, inquiry, evidence, proving, investigative (search) action, investigator, procedural action, investigation of criminal misdemeanours.

Постановка проблеми. Запровадження особливої процедури розслідування та судового розгляду кримінальних проступків є, безумовно, позитивним кроком на шляху до вдосконалення вітчизняного законодавства та його адаптації до європейських стандартів. Дізнання наразі відносять до так званої спрощеної форми досудового розслідування, втім, як засвідчує практика, подекуди під час розслідування кримінальних проступків виникає більше проблемних питань, ніж під час розслідування злочинів. Труднощі мають місце і під час кваліфікації цих деліктів, зокрема під час воєнного стану, на що звертають увагу вчені [1–3].

Проблеми стосуються різних аспектів розслідування і виникають на різних його етапах, втім усі вони більшою чи меншою мірою пов'язані з недоліками законодавчого урегулювання. Особливо злободенними наразі є ускладнення, які виникають під час формування доказової бази таких проваджень, зокрема під час проведення слідчих (розшукових) дій, як основних засобів отримання доказів. Актуальність наукового вивчення даних питань зумовлена

тим, що чітке дотримання законодавчих вимог щодо процесуальних засобів збирання і перевірки доказів під час досудового розслідування прямо пов'язане із забезпеченням їх допустимості під час судового розгляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремими питаннями доказів і доказування під час здійснення досудового розслідування у формі дізнання переймалися О.В. Баулін, І.Л. Беспалько, А.О. Воробей, О.І. Галаган, І.В. Гловюк, Р.М. Дударець, В.А. Завтур, І.П. Зіньковський, С.О. Іваницький, О.Є. Кубарева, М.Я. Николенко, Д.П. Письменний, О.М. Процюк, В.В. Рогальська, О.В. Таран, О.С. Тарасенко, Т.Г. Фомина, А.Я. Хитра, О.М. Черняк, М.Г. Щербаковський та ін. Разом із тим практика використання інструментарію доказування під час дізнання демонструє наявність цілої низки проблемних та суперечливих аспектів, які потребують вивчення в межах наукових досліджень задля якнайшвидшого вирішення.

Метою статті є виявити та охарактеризувати особливості реалізації та проблемні аспекти окремих

процесуальних засобів збирання доказів під час розслідування кримінальних проступків.

Вклад основного матеріалу. Процесуальні джерела доказів у провадженні про кримінальні проступки визначені ст. 298¹ КПК України. Відповідно до даної норми, ними, крім передбачених у ст. 84 КПК України, є також пояснення осіб, результати медичного освідчування, висновок спеціаліста, показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису [4, с. 132].

Загальновідомо, що основними засобами отримання доказів у досудовому провадженні, не залежно від його форми, є слідчі (розшукові) дії, під якими розуміють сукупність пізнавальних і пошукових дій, що здійснюються уповноваженими суб'єктами на підставах та в порядку, визначених кримінальним процесуальним законом, з метою формування доказової бази [5, с. 109].

Передбачивши специфічні джерела доказів для кримінальних проступків, законодавець диференціював і засоби їх збирання. Більше того, відповідно до встановлених у кримінальному процесуальному законодавстві норм, дізнавач вправі здійснювати навіть більший перелік слідчих (розшукових) дій, ніж слідчий [6, с. 51]. Так, відповідно до ст. 300 КПК України під час досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати всі слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені ч. 2 ст. 264 та ст. 268 КПК України, а також: відбирати пояснення для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку, проводити медичне освідчування, отримувати висновок спеціаліста, що має відповідати вимогам до висновку експерта, знімати показання технічних приладів і технічних засобів у провадженнях щодо вчинення кримінальних проступків, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, вилучати знаряддя і засоби вчинення кримінального проступку, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей, до внесення відомостей про кримінальний проступок до Єдиного реєстру досудових розслідувань [7].

Наведені дії та рішення різні, кожне з них, як правило, має свою мету та завдання, виконати які прагне дізнавач. Процесуальні дії, незалежно від їх безпосереднього завдання, у сукупності спрямовані на повне, усебічне та неупереджене дослідження кримінального провадження. У такому значенні всі процесуальні дії дізнавача у кримінальному провадженні, здавалося б, повинні називатися слідчими. Однак в юридичній літературі прийнято називати слідчими лише ті процесуальні дії слідчого або дізнавача, які на відміну від інших (обрання запобіжних заходів, роз'яснення прав учасникам процесу тощо), спрямовані на виявлення, перевірку і закріплення доказів [8, с. 139].

Слідчі (розшукові) дії під час досудового розслідування кримінальних проступків проводяться виключно за правилами, встановленими відповідними нормами КПК України, які регламентують їхній процесуальний порядок. Крім загальних правил проведення кожної слідчої (розшукової) дії, законодавець у КПК України визначив особливості проведення кожної з них.

Вичерпний перелік слідчих (розшукових) дій закріплено в главі 20 КПК України, у якій визначено такі їхні види:

1) допит: свідка, потерпілого, підозрюваного, одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб (ст. 224); свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні (ст. 225); малолітньої або неповнолітньої особи (ст. 226); у режимі відеоконференції під час досудового розслідування (ст. 232);

2) пред'явлення для впізнання: особи – за фотознімками, матеріалами відеозапису, за голосом, ходою, поза

візуально (ст. 228), речей (ст. 229), трупа (ст. 230), осіб чи речей у режимі відеоконференції під час досудового розслідування (ст. 232);

3) обшук (ст. 234–236);

4) огляд: місцевості, приміщення (зокрема житла чи іншого володіння особи), речей і документів (ст. 237), трупа (ст. 238), огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією (ст. 239), огляд місця події (ч. 3 ст. 214);

5) слідчий експеримент (ст. 240);

6) освідчування особи (ст. 241);

7) залучення експерта для проведення експертизи (ст. 242–244);

8) отримання зразків для експертизи (ст. 245).

Важливо нагадати, що слідчі (розшукові) дії, які пов'язані зі смертю людини, дізнавачі в межах дізнання не проводитимуть, оскільки протиправні дії чи бездіяльність, пов'язані з настанням смерті людини, належать до злочинів [9, с. 49].

Практика використання інструментарію, передбаченого у кримінальному процесуальному законодавстві для збору доказів під час досудового розслідування кримінальних проступків засвідчує, що найбільша кількість проблем виникає саме під час тлумачення і застосування специфічних повноважень дізнавачів, зокрема дій, які відповідно до норм кримінального процесуального законодавства вони можуть здійснювати до внесення відомостей до ЄРДР.

Так, досліджуючи практичні проблеми застосування норм КПК України щодо провадження у суді першої інстанції кримінальних проступків, І. Гловюк наголошує, що судові дії щодо дослідження доказів не пристосовані під дослідження спеціальних джерел доказів стосовно кримінальних проступків: пояснення не є джерелом доказів у суді, а отже, взагалі не підлягають дослідженню, а всі особи, які давали пояснення, підлягають допиту; порядок дослідження результатів медичного освідчування, висновку спеціаліста, показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функцію фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису – не регламентовано; незрозумілий порядок дослідження висновку спеціаліста [10, с. 68].

Вторить авторці суддя Голосієвського районного суду м. Києва О. В. Бойко, ставлячи цілком логічні питання: чому в одних випадках пояснення є джерелом доказів, в інших – ні (ч. 8 ст. 95 КПК); чи можна особистий обшук (ч. 3 ст. 208 КПК) ототожнювати з особистим оглядом; чи слід відрізнити медичне освідчування від освідчування (ст. 241 КПК)? Тобто, вказаним вище положенням фактично запроваджена можливість проведення нових слідчих (розшукових) дій (медичне освідчування, особистий огляд, звернення до спеціаліста), але не закріплено процесуальної форми їх проведення [11, с. 29].

І.П. Зінковський, вивчаючи особливості доказування в ході дізнання звертає увагу на особливості проведення медичного освідчування до внесення відомостей до ЄРДР, можливість якого передбачена у ст. 300 КПК України. Так, науковець вважає, що виходячи із положень КПК України, немає підстав стверджувати про тотожність такого медичного освідчування та освідчування за ст. 241 КПК України. Це, на думку І.П. Зінковського, впливає з того, що, по-перше, примусове (у разі відсутності добровільної згоди особи) освідчування здійснюється на підставі постанови прокурора (процесуального керівника), який має бути визначений як процесуальний керівник постановою керівника органу прокуратури; по-друге, освідчування здійснюється щодо підозрюваного (а повідомити про підозру до внесення відомостей до ЄРДР неможливо), потерпілого, свідка (а про якого потерпілого чи свідка можна стверджувати, якщо ще немає кримінального провадження?). Можна припустити, зазначає І.П. Зінковський, що ця норма стосовно медичного освідчування мала б стосуватися провадження за ст. 286-1 КК України в редакції змін від 22.11.2018 –

«Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції», проте, по-перше, ніяких обумовлень у КПК України немає, по-друге, ця стаття вже діє в іншій редакції, діяння не є нині кримінальним проступком. Відмітимо, що в доктрині є пропозиції внести до КПК України ст. 241-1 в такій редакції: «Стаття 241-1. Медичне освідчування особи 1. Уповноважена службова особа за участі лікаря, а за відсутності лікаря фельдшером, здійснює медичне освідчування особи для встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння», але з урахуванням того, що ст. 286-1 КК України вже не є кримінальним проступком, то виникає питання, чи взагалі доречна така процесуальна дія для дізнання, ще й при тому, що джерелом доказів визнані малозрозумілі результати медичного освідчування? На думку автора, з урахуванням наведених аргументів потреби в такій процесуальній дії для дізнання немає [12, с. 110].

Дещо іншою у цьому сенсі є позиція О.В. Таран та О.С. Тарасенка, які зазначають, що з огляду на відсутність окремого виду освідчування та його правової регламентації для проваджень про кримінальні проступки, для визначення його мети, підстав, порядку здійснення, гарантій захисту прав осіб, стосовно яких здійснюватиметься медичне освідчування, потрібно звернутись до ст. 241 КПК України [4, с. 135]. Але тоді виникає логічне питання до законодавця: навіщо було виокремлювати результати даної процесуальної дії в межах проваджень про кримінальні проступки в якості окремого джерела доказів у ст. 298¹ КПК України?

Звертають увагу науковці і на невизначеність співвідношення щодо засобів збирання доказів у ст. 40-1, 214 і ст. 300 КПК України. За п. 2 ч. 2 ст. 40-1 КПК України дізнавач уповноважений проводити огляд місця події, обшук затриманої особи, опитувати осіб, вилучати знаряддя й засоби вчинення правопорушення, речі й документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання, а також проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених цим Кодексом. За ч. 3 ст. 214 КПК України, для з'ясування обставин учинення кримінального проступку до внесення відомостей до ЄРДР може бути відібрано пояснення; проведено медичне освідчування; отримано висновок спеціаліста й за згодою знято показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- й кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- й кінозйомки, відеозапису; вилучено знаряддя та засоби вчинення кримінального проступку, речі й документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей. За ст. 300 КПК України, для досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати всі слідчі (розшукові) дії, передбачені цим Кодексом, і негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені ч. 2 ст. 264 та ст. 268 цього Кодексу, а також відбирати пояснення для з'ясування обставин учинення кримінального проступку, проводити медичне освідчування, отримувати висновок спеціаліста, що має відповідати вимогам до висновку експерта, знімати за згодою показання технічних приладів і технічних засобів у провадженнях щодо вчинення кримінальних проступків, що мають функції фото- й кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- й кінозйомки, відеозапису, вилучати знаряддя та засоби вчинення кримінального проступку, речі й документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей, до внесення відомостей про кримінальний проступок до ЄРДР. Як видно, у ст. 214 КПК України щодо дізнання про огляд місця події окремо не згадано (це є проблемою саме юридичної техніки), хоча можливість його проведення є загальною для обох форм

досудового розслідування. Різними є дії, у результаті яких здійснюється вилучення: виявлені під час затримання (ст. 40-1 КПК України) і виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей (ст. 214, 300 КПК України). Тобто ст. 214 і 300 КПК України передбачають ширші повноваження дізнавача, що є хибним із позицій юридичної техніки [12, с. 110].

І.Л. Беспалько звертає увагу на недоліки формулювання ст. 40-1 КПК України наголошуючи, що п. 2 ч. 2 ст. 40-1 КПК України є неправильно побудованим з точки зору юридичної техніки й підлягає скороченню до слів «проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених цим Кодексом», оскільки право проведення огляду місця події і є слідчою (розшуковою) дією, а опитування осіб, вилучення знарядь і засобів учинення правопорушення, речей і документів, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання, може здійснюватися під час проведення як слідчих (розшукових) дій, так й інших процесуальних дій (наприклад, тимчасового доступу до речей і документів) [13, с. 185]. Відтак, існує потреба в узгодженні положень ст. 40-1, 214, 300 КПК України.

Певні недоліки й прогалини виявляє також аналіз процесу регламентації висновку спеціаліста. Так, Щербаківський М.Г. зазначає, що зі змісту ст. 71, 214 КПК України не ясно, що саме є підставою для винесення спеціалістом висновку: проведено дослідження або консультаційна допомога. Водночас зі ст. 300 КПК України випливає, що висновок спеціаліста має «відповідати вимогам, які пред'являються до висновку експерта». З цієї вказівки не ясно, чи має відповідати висновок спеціаліста висновку експерта за порядком залучення спеціаліста або тільки за змістом та формою оформлення. Зміст та форма висновку експерта регламентовані ст. 101, 102 КПК України. Отже неявно передбачається, що спеціаліст повинен провести дослідження, за результатами якого формулюється висновок, який за формою має збігатися з висновком експерта. Таким чином, констатує науковець, висновок спеціаліста по суті співпадає з висновком експерта, але надається під час дізнання [14, с. 356–357].

Цілу низку проблем у процесуальному порядку отримання висновку спеціаліста під час дізнання виявляє І.П. Зінківський:

- відсутність процедури залучення спеціаліста;
  - висновок спеціаліста однозначно в повному обсязі не може відповідати висновку експерта;
  - неповна відповідність прав та обов'язків спеціаліста потребам надання ним висновку, який є джерелом доказів (немає, на відміну від експерта, права знайомитися з матеріалами кримінального провадження; заявляти клопотання про надання додаткових матеріалів і зразків; відмовитися від давання висновку, якщо поданих йому матеріалів недостатньо тощо);
  - невирішення питання зі збереженням об'єкта дослідження;
  - відсутність спеціальних вимог до висновку спеціаліста;
  - відсутність повноваження відбирати зразки для дослідження спеціаліста (ст. 245 КПК України незастосовна, бо в ній ідеться про отримання зразків для експертизи);
  - відсутність обмежень у дослідженні спеціаліста, у тому числі щодо об'єктів, які є об'єктами судово-медичних експертиз [12, с. 111–112].
- Крім недоліків процесуального урегулювання так званих «додаткових» повноважень дізнавача зі збору доказів у провадженні про кримінальні проступки, практика виявляє також недоліки під час проведення так званих «класичних» слідчих (розшукових) дій у таких провадженнях.
- Часто проблемні питання виникають у разі проведення слідчих (розшукових) дій, пов'язаних з необхідністю проникнення до житла чи іншого володіння особи та її обшуку, на що неодноразово звертали увагу науковці

[15–19]. Дані порушення призводять до недопустимості доказів, отриманих в результаті таких слідчих (розшукових) дій, що зводить нанівець всі зусилля слідчих та дізнавачів.

Так, висвітлюючи питання щодо визнання доказів недопустимими у зв'язку з порушенням процедури їх отримання під час розслідування кримінальних проступків, суддя Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду С. Фомін навів приклад кримінального провадження (справа № 317/695/17, провадження № 51-5896км21) щодо обвинувачення особи у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 309 КК України, яке ККС ВС розглянув за касаційною скаргою прокурора. ККС ВС погодився із судами попередніх інстанцій, які визнали особу невинуватою та виправдали у зв'язку з недоведеністю вчинення нею кримінального правопорушення.

Зокрема, у постанові касаційного суду від 16 серпня 2022 року зазначено, що поліцейські всупереч вимогам закону, провівши особистий обшук особи та обшук транспортного засобу, під час якого вилучено порошкоподібну речовину, з метою надання таким діям законного вигляду оформили їх протоколом огляду місця події. Також факт належності поліетиленового зіпакета з цією речовиною саме обвинуваченому не був підтверджений під час судового розгляду, оскільки до моменту його вилучення в ході проведення слідчої дії до салону автомобіля проникали сторонні особи.

Тому суд першої інстанції дійшов обґрунтованого висновку про те, що протокол огляду місця події, в якому

відображено вилучення в автомобілі порошкоподібної речовини коричневого кольору, здобуто з істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, та визнав цей протокол, як і зазначені в ньому результати проведення цієї слідчої (розшукової) дії, недопустимим доказом [20].

Висновки. Таким чином, з метою спрощення процедури формування доказової бази під час проведення досудового розслідування у формі дізнання, законодавцем було передбачено розширений перелік процесуальних джерел доказів для таких проваджень (ст. 298¹ КПК України), та відповідно – засобів їх збирання, зокрема до внесення відомостей до ЄРДР (ч. 3 ст. 214 КПК України, ст. 300 КПК України). Водночас, у кримінальному процесуальному законодавстві не закріплена чітка процедура проведення та фіксації специфічних для дізнання процесуальних дій. На практиці це призводить до виникнення цілої низки питань та ускладнень, що своєю чергою ставлять під сумнів і допустимість, і достовірність отриманих в результаті проведення таких дій доказів. Крім проблем, що виникають під час здійснення специфічних для дізнання процесуальних дій, часто розслідування кримінальних проступків характеризується виникненням питань правомірності проведення слідчих (розшукових) дій, пов'язаних з необхідністю проникнення у житло чи інше володіння осіб. Очевидно, що шляхом до розв'язання зазначених проблем є обґрунтоване та виважене внесення змін та доповнень до кримінального процесуального законодавства, зокрема з метою узгодження положень ст. 40-1, 214, 300 КПК України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вознюк А. А., Алексєєва-Процюк Д. О. Кримінальні проступки: актуальні питання внесення змін і доповнень до КК України. *Актуальні питання та практики досудового розслідування кримінальних проступків*: матер. міжвідом. наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 14 лист. 2019 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 34–38.
2. Вознюк А. А. Воєнний та надзвичайний стан як обставини, що впливають на кваліфікацію кримінального правопорушення або призначення покарання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 308–317. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/69>.
3. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану: наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ: Норма права, 2022. 278 с.
4. Таран О. В., Тарасенко О. С. Процесуальні джерела доказів у кримінальному провадженні про кримінальні проступки. *Актуальні питання теорії та практики досудового розслідування кримінальних проступків*: матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 14 лист. 2019 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 132–137.
5. Салманов О. В. Слідчі (розшукові) дії як складова досудового розслідування. *Наше право*. № 4, 2020. С. 108–113.
6. Марченко О. А. Особливості досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання: деякі процесуальні аспекти. *Південноукраїнський правничий часопис*. 3-2021, Ч. 2. С. 49–54. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2021.3.2.8>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Дізнання в Національній поліції: навч. посіб. / кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., доцента, заслуженого юриста України М. С. Цуцкірідзе. Дніпро: держ. ун-т внутр. справ; Київ: Гол. слідч. управл. Нац. пол. України; ТОВ «7БЦ», 2022. 316 с.
9. Досудове розслідування кримінальних проступків [Текст]: метод. рек. / [С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.
10. Гловюк І. Судове провадження щодо кримінальних проступків у суді першої інстанції: теорія і практика. *Право України*. 2021. № 3. С. 61–72. DOI: [10.33498/loiu-2021-03-061](https://doi.org/10.33498/loiu-2021-03-061).
11. Бойко О. В. Проблеми унормування кримінального процесуального законодавства. *Актуальні питання теорії та практики досудового розслідування кримінальних проступків*: матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 14 лист. 2019 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. С. 28–30.
12. Зінковський І. П. Особливості доказування в ході дізнання. *Південноукраїнський правничий часопис*. 3-2021, Ч. 1. С. 108–113. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2021.3.1.18>.
13. Беспалько І. Л. Особливості кримінального процесуального доказування щодо кримінальних проступків під час досудового розслідування. *Юридичний бюлетень*. 2021. Вип. 18. С. 178–187.
14. Щербаківський М. Г. Проблеми використання висновку спеціаліста під час розслідування кримінальних проступків щодо дітей. *Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статеві свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення*: Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 356–358.
15. Вознюк А., Дуда А., Арешонков В. Затримання уповноваженою службовою особою в житлі чи іншому володінні особи: актуальні проблеми теорії та практики. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2021. № 4(121). С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.33270/01211214.7>
16. Вознюк А. А., Грига М. А., Дуда А. В. Порядок проникнення до житла або іншого володіння особи: актуальні проблеми теорії та практики. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2021. № 2 (119). С. 68–82.
17. Грига М. А. Деякі процесуальні та тактичні недоліки під час організації і проведення обшуку. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 2. С. 195–197.
18. Давиденко С. В., Мавдрик Д. О. Проблеми вдосконалення правового регулювання процедури проведення обшуку слідчим, дізнавачем, прокурором. *Актуальні проблеми держави та права*. 2021. № 90. С. 51–63. DOI: <https://doi.org/10.32837/apdr.v0i90.3207>
19. Процесуальний порядок проникнення до житла чи іншого володіння особи [Текст]: метод. рек. / [Вознюк А. А., Грига М. А., Дуда А. В., Кузмічова-Кисленко Є. В. та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 44 с.
20. Особливості провадження щодо кримінальних проступків: судова практика Верховного Суду. *Судова влада України*: [сайт]. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/navch_suddiv_praciv_aparativ_2021/1330468/